

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen,
Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám.
Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam. 157. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona,
negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra
1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Kedd, december 3.

Ne sirjatok . . .

Nem tudom, melyiket sirassam . . .
Lelkemnek siralma kíséri valamennyit a bizonytalanság borzalmának sötétségébe

Itt hagytok hát bennünket, kedves jó fiúk!

Még nem bömbölnek az ágyuk, még nem ropognak a puskagolyók, nem csattognak a kardok. Csak a levegő öltött magára gyászt, amely mögött sziveknek boldogsága, életpályának reménye, gyanútlan életerőknek élő világossága halmozódik az elmulás sejtésének temetőjébe . . .

Melyiket sirassam, melyiket sirassuk?

A szülőt, a testvért, a mátkát, a gyermeket, a hitvest? Az itthon maradt, vagy a távozt?

Melyiknek bánata nagyobb: a veszedelemben rohanó, vagy a kétségek között itthon hagyott kesergő?

Még nem bömbölnek az ágyuk, még nem ropognak a puskák, nem csattognak a kardok, csak magyar családok százezreinek életörömét emésztí el az izgalomnak lázas feszültsége.

Anyák sirnak, hitvesek zokognak és kicsiny elhagyatott árvák üveges szemekkel bámulnak a levegőbe . . .

A ragyogó családi képeket meg-rabolta a sors . . .

Vajjon vissza jön-e, aki eltávozt?

Vajjon látjuk-e valaha, akiket tegnap még szeretettel öleltünk magunkhoz, ma pedig elszólitotta tőlünk a nemzetközi hadi érdek kéréletlen parancsa?

Menj, menj, távozz tőlünk kegyetlen képelet!

Vágtató paripák gázolnak vérző testükön át . . . Fölrobbantott aknák szaggatják szét a harcragyó daliákat . . .

Utmenti árkokban szenvedik a retentő halál kínjait . . . elhagyatva! Gyöngéd, szerető kéz nem törli le a hideg verítéket. Szerető csók nem enyhíti az összetört esontokban lázongó fájdalmakat . . . Bucsúolelés nem üdvözíti a martirok elköltözését!

Még nem bömbölnek az ágyuk, még nem ropognak a puskagolyók, nem csattognak a kardok . . .

Csak megfagyott érzések számítgatnak, mérlegelnek a nagyhatalmak irodáiban.

Néhány ember rideg agyveleje nem találja meg a kitérő utat egy eléje dobott kő előtt . . .

Millió és millió ember véres összeütközésére van szükség, hogy félre tudjuk rugni a kivány akadályt.

A népfajoknak nagy előmérkőzése előtt állunk-e, avagy csak egy elbizakodott szomszéd megrendszabályozása ragadott-e ki bennünket kulturéletünk nagy gazdasági harcaiból?

Teljesen mindegy!
Holnap talán már bömbölnek az ágyuk, ropognak a puskagolyók, csattognak a kardok . . .

A ködös őszi nap komoran nézi a magyar földnek gyászba borulását . . .

Lennénk csak népek sorsának intézői mi szegény, egyszerű polgárok, egyetlen anyaszív keservét a félvilág gazdaságával megváltanánk . . .

De ki törődik az egyetlen ember szabadnak hazudott életével?

Az ember sorsa az, hogy a születés keserves kényszerűségének pillanatában jegyét vált a végzet parancsaival.

Polgárrá válik az állami jogrend keretében.

Minél több benső érzéssel, minél mélyebb meghatottsággal siet a családi élet szentéjébe, a fájdalomnak és szenvedéseknek annál súlyosabb terheivel veri bilincsbe szívet, lelkét, szabadságát . . .

És ha jön az állam legfőbb érdeke: a támadás vagy védekezés elkerülhetlen szükségessége, semmivé válnak a legszentebb kötelek, rideggé válik a fájdalomtól sajtó férfiszív, a szenvedés-szántotta redők megacélosodtak . . .

Bömbölnek az ágyuk, riadót fujnak a trombiták . . .

A sok százezer férfiszív egyetlen

érzésben dobban össze és egetverő riadással kiáltja:

— Hazámért és királyomért!

Megrítkulnak soraink . . .

A krónikások följegyzik a hősök neveit . . .

A siró emlékezet kegyelettel jár fejfeinkhez imádkozni . . .

Egyszer mindenkinek meg kell halni!

Sárossy Gyula hangján szól a levente édes anyjához: Ha tudnád, mi hiven betöltém a vészben honfi tisztemet, nem tartanád te fájdalomnak még egyszer szólni engemet.

Ne sirjatok!

A magyarok istene visszahozza mind, valamennyit . . . Megbűnhődte már e nép a multat és jövődöt . . .

A jövő évi sorozás.

A honvédelmi miniszter
Hajdumegyéhez.

A levegő háborus izgalommal, puskapor-szaggal van tele. Ebben az izgatott hangulatban született meg a honvédelmi miniszter rendelete a jövő évi sorozások előkészítése érdekében.

Tegnap érkezett a vármegyéhez az érdekes rendelet, amely a jövő évi ujoncozásra vonatkozó előmunkálatok teljesítését oly célból rendelte el, hogy arra az esetre, ha a jövő évi ujoncjutalék tetleges kifizetését a képviselőház megszavazza: azonnal foganatosítható legyen az ujonccsállítás a teljes és biztos adatok alapján.

A miniszter ezenkívül kívánatosnak tartja, hogy a vármegye által kijelölt sorozó elnökök helyett jövőben lehetőleg maga az alispán és helyettes végezzék a sorozást.

A rendelet főbb pontjai különben így szólnak:

A jövő márciusban az 1892., 1891. és 1890. években született ifjakból álló sorozásra felhívott korosztályt sorozzák, akiknek összeírása a sorozás első előkészülete. Ez a korosztály november végéig tartozik helyi hatóságánál jelentkezni.

A szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében biztosított kedvezmények előkészítése a kétféves szolgálat biztosítása, az egyéves önkéntesség és a póttartalékba való utalásból álló kedvezmények eintézése az előkészületek második munkája.

Magas, világos **pinceszehelyiség** (souterrain) műhelynek vagy raktárnak Darabos-u. 7. azonnal kiadó.

A családfenntartói kedvezmények iránti folyamodványok január és február havában nyújtandók be, legkésőbb azonban a tényleges szolgálat megkezdésénél, ha ennél később adatik be a kérvény, úgy a póttartalékba helyezés csak szeptember 30-án fogantatosíttatik.

A teljes törvényes igénytel nem bíró családfenntartók és mezőgazdák részére az ujoncjutalék 4 százaléka erejéig póttartalékos kedvezmény áll fenn. Ez iránt a kérvények a tényleges szolgálat megkezdéséig nyújtandók be és a póttartalékba helyezés szeptember 30-án történik.

A papok és papjelöltek kedvezménye a régi marad. A tanítói és tanítójelölti kedvezmény elnyerésére egyelőre csak horvátországi tanítók bírnak igénytel.

A csak két évre terjedhető tényleges szolgálat kedvezményét hat osztályú, vagy szakiskolai bizonyítvánnyal a sorozásig kell igazolni.

Az egyévi önkéntesi tényleges szolgálat kedvezményének elnyerését célzó folyamodványok február végéig, illetve a sorozás napjáig a dandók be.

A rendelet figyelmezteti az állításköteleseket, valamint hozzátartozóikat, hogy semmi esetre se forduljanak azokhoz az ügyvezető katonai irodákhoz, amelyek magukat különböző módon hirdetik és pénzbeli ellenszolgáltatás fejében a felekkel szemben tesznek; hanem mindennemű katonai ügyekben, amennyiben felvilágosításra szorulnának, bizalommal forduljanak az arra nívótott hatóságokhoz, úgy mint a járási főszolgabírókhoz és községi előjáróságokhoz, nemkülönben a hadkiegészítőparancsnokságokhoz, mert csupán e hatóságok hivatottak és egyúttal kötelezettek a leleknek katonai szolgálatukra vonatkozó kérdéseiket, illetőleg a kért utbaigazítást megadni.

Orosz ügynökök Északkelet-Magyarországon.

Az újságok több ízben megemlékeztek arról, hogy a Szerbiával és Oroszországgal való feszültség alatt az északkeleti rutén vármegyékben ép úgy, mint a délvidéken a szerbek között bizonyos mozgolódás tapasztalható. Az az izgatás, mely az egyházi szíma jegyében és jelszavaival már régebb idő óta folyik a magyar-orosz nép között, most szokatlanul

eleven erőre kapott s napról-napra megdöbbenőbb jelenségekkel bizonyítja veszedelme komolyságát.

Az orosz ügynökök, akik eddig szörvénnyesen és lopva dolgoztak itt az atyuska érdekében, most valósággal elárasztják Máramaros, Bereg, Ugocsa, Ung és Zemplén megyéket. Ezek az emberek az orosz csábitásnak az orosz rubellel adnak nyomatékot s a szelíd és békességes ruténekkel könnyen elhitelek, hogy már uthan van a véhéi cár serege Magyarországot felé s közel az idő, mikor felszabadulnak a magyar uralom alól. A hazai orosz papság s a közigazgatási hatóságok lépten-nyomon találkoznak az orosz ágensek munkájának eredményével, a csendőrség pedig — bár a dolgot eltilkolni igyekezzenek — eddig is többet letartóztatott közülök.

Ezek az ügynökök azonban most már nem elégszenek meg a lappangó izgatással, küldetésük, úgy látszik, túl terjed a politikai agitáció föladatán. Ezt bizonyítja legalább az a körülmény, hogy egyiknél-másiknál közülök a letartóztatás alkalmával bombát és robbanószerkeket is találtak. Nyilvánvaló, hogy a gyanús oroszok a vasúti vonalak és hidak megromlására készültek, itt húzódik ugyanis keresztül a monarchia egyik legfontosabb stratégiai vasutvonala, a leMBER-SANKI vonal, a melyre mozgósítás esetén az Oroszország felé irányuló csapatszállítások legnagyobb részét koncentrálnák.

Ezekről a jelenségekről a papság és a közigazgatási hatóságok azal a kéréssel in-formálják az illetékes miniszteriumokat, hogy miután a rendes eszközökkel nem lehet többé az orosz bujtogatást elensúlyozni, valami formában a kormányhatóságok hathatósabb támogatást kérik. A kormány beavatkozása folytán legközelebb maga a munkácsai gör. katolikus püspök is sorra fogja látogatni a nagyobb községeket, hogy megjelenésével és intelmeivel hozzájáruljon az igazgatás ellensúlyozásához.

Az Uj Debreczen szerkesztősége Darabos-u. 7.

Telefon 4-12.

A posta karácsonya.

A nagyváradai postaigazgatóság a közönséghez.

A nagyváradai postaigazgatóság a karácsonyi ünnepek előtt a következőkkel fordul a közönséghez:

A karácsonyi és újév rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolási és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja.

Különösen szem előtt tartandók a következők:

1. Pénzt, ékszer más tárgyakkal egybe-csomagolni nem szabad.

2. Csomagolási faláda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyakkal pedig erős csomagoló papírt használandó.

Vászon- vagy papírburkolattal bíró csomagokat göb nélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsineg keresztelési pontjain pedig pecsétviaszzal lezárni kell.

A pecsételéssel vésett pecsétnyomó használandó.

3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték- és keresztnévnek vagy más megkülönböztető jelzések (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.), továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Wienbe szóló küldemények címirtáiban ezenkívül a kerület, utca, házzszám, emelet és ajtó jelzés stb. kiteendő.

A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges.

4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím falátlátskára, bórdaábra vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni.

A papírlapra írt címetek mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani.

Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címrát összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címrát leesné, elveszne, — vagy pedig olvashatatlan válnék, a küldemény bizottsági felbontása útján a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen.

Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját

Csifra-szűrős legények.

Irta: **Róricz Pál.**

A pusztai igazán pusztai volt, amikor szegedi Kiss András a vásárokat járta. Akkor még a rezepisztolyu, círtaszűrős legények bét-ran ugratták paripjukat a pusztán. Állig sik-kantott a vásáros had, már a kocsinál ter-mett a betyár. Még csak pisztolyra sem ke-rült a sor, a vásárosok megadással adóztak nekik.

A szegedi szappanosok különösen gazdag híreik voltak. Némelykor husz-harminc kocsi szappant fuvaroztak a távoli vásároknak. — Mintha jószóért adták volna, úgy kapkodták a szegedi szappant. A patyolat is fehérebb lett ettől a szappantól. Azok a pirosapucos, aranyfülönfüggős, ringó dereku, kerek nagy-szemű szegedi menyecskek mindig legkedve-sebb kofái voltak a vásároknak. Szegedi Kiss Annus ilyen jószócsicu menyecske volt. Ök-rős József, a tapasztalt meg szegedi fuva-rossai indult el a bajai országos vásárra.

Téli idő volt. Hideg szél süvöltözött a pusztán. A fagyos göröngyön keserveket döc-cent a szappannai rakott kocsi. Annus asszony a subába húzódott. Ökrős József a bir-ka-hársapka aiól kémlelte a hátért. Csupán a pipáa jkajtolt. Bezzeg más kocson pergett a

szappanosoknál nyelve. Almáson megszállottak a kofák. Azonban Ökrős gazda Bikityig hajtott hálásra. Oda már közelebb fekszik Baja. Még a szappanosoknál hadát is megelőzték.

— Majd a hóhér tülekedik velük a sátor-hegyért, — dörmögte József gazda a kucsma alól.

Bikityen még nem húzták a hajnali ha-rangszót, már kint a pusztán jártak Ökrősök. Egy kevésbé járt oldalra fordult Ökrős. A téli hajnal viharfelhőt zuditott a pusztára. Hó-pihék kavargtak. Fagyos rekettyék között, buc-kák mentén kanyargott az út. Ökrős József vasvillával bandukolt a lovak előtt, nehogy az utról letévedjenek. Annus asszony maga tartotta a gyeplőt. Már derengett a téli szűr-kület, mire a bajai gyepszélre értek. Annus asszony leugrott a kocsirol. Dermedt lábát gyaloglással akarta felmelegíteni. Tipegett-topogott a havon. Akkor bujt vissza a subá-jába, midőn meglátta az ulénus katonákat.

Bajáról három ulénus katona lovagolt ki-tel. A katonák trefálkoztak a nyeregből:

— Szep matyar menecske, ne félsz ka-tonatul...

Annus asszony durcásan elfordította fejét... A lovaskatonák után a csészári postakocsi ro-togott elő, azon fegyveres gyalogkatonák ül-tek. Kavargatta a havat a főtregteg. Kint a

bajai kapunál betyáros viseletű kupecember áll-dogált. Néhány borju téntergett mellette. Sun-gyin tekintett fel a fiatal szegedi menyecske-re:

— Dicsértessék.
— Mindörökké.
— No, honnét?
— Szegedről.

— No, maguk jól jártak, — csupán ennyit mondott a betyáros ember, azután tö-vébb hajkurászta a borjukat. Annus asszo-nyék nem töprengtek a betyáros ember küi-nös megjegyzésén. Szállást kerestek, majd tem-plombamenés idejére már sátozt is ütöttek és Annus asszony javában áruita a szappant, a mire előérkeztek a többi szegedi vásáros ko-csik. Nagy sírással jöttek meg. Jajveszékelt az asszony nép. Egyik-másik kocsi b a szebbik, a jobbik főgós ló is hiányzott. Az asszonyok néhez aranyfüggőiket, gyűrűiket, pénzüket pana-szolták. Az ulénuskaszárnyában ugyancsak fuj-ták a riadót a trombitások és a szegedi uton seregestől vágatott kitélé a sok lovas katona és zsandár.

Börösök Ruzsi, a legöregebb szappanos-koia sirva panaszoitta Annusnak.

— Jaj, lellem! Ti tán madárszárnyon jöt-tek, hogy eikerültétek azt a szörnyű puszt-tást?

— Hát mi történt? — Mondja már, szülém!

nevét és lakását a csomagon levő címrát felső részén is kitüntesse.

5. A csomagok tartalmát úgy a címráton, mint a szállítólevélén szabatosan és részletesen kell jelezni.

Budapestre és Wienbe szóló élelmiszereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (husnemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címrataira, nemkülönbén az ilyen csomaghoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiírandó (pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivétele szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

Siket s. k.

A balkáni háboru költségei.

Egy kis statisztika.

Talán éppen úgy fog érdekelni mindenkit a háboru anyagi áldozata, mint maga a háboru. Most érkezett el a legalkalmasabb pillanat, hogy betekintve a háborucsinálás köhőjébe, arról is írjunk, hogy mekkora pénzüsszegeket emésztett fel eddig a háboru. Azt tudjuk, hogy a háboru kezdetén a Balkán-szövetség nem rendelkezett nagy összegek felett és éppen ezért pénztörzsaiak nagyon is kiapadtak. Aránylag talán leggazdagabb volt a bolgár hadikincstár.

A török kormány császári iradé utján 140 millió korona rendkívüli hitelt kapott a háboru első hónapjaira, amit a hadiadókból, a katonai szolgálatmentesség díjából és kölcsönből fedezett. Minthogy az adók körülbelül 44 millió koronára ruognak, a kölcsön körülbelül kilencvenhat millió korona lehetett. Körülbelül két hét óta tárgyal a pénzügyminiszter a Banc Ottomane-val egy kétszáznyolcvan millió kölcsönről, hogy az eddig kapott előlegeket visszafizethesse. Az említett bank kevés hajlandóságot mutat a kölcsön nyújtására, de a tárgyalások még nincsenek befejezve. Olasz bankközlőkben az hírlik, hogy ott jelenleg egy akció van készülöben, amely Törökországot pénzügyileg akarja segíteni.

— Jaj, édös teremtem! Jaj, mindönket ki fosztottak. A buckák közül rugtatott elő az a sok cifraszürös betyger... Jaj, az istentagadók! Szegedi emberek voltak azok mindnyájan Annus asszony kétkedően csóvázta a fejét:

— Ruzsi néni, honnét tudja azt?

— Hogyne tudnám, galambom, lelköm! Az egyik még rámförmedt:

— Ösmersze vén boszoika? Hát csak ezután is ösmerj meg!

És a szegény megvámolt vásárosok, ha ösmerték is, dehogyan emékeztek többé azokra a cifraszürös szilaj legényekre. Hiszen az életük, a tűzhelyük biztonsága drágább volt az országuton szedett dézsmáknál. A cifraszürös legények így legalább megkímélték az életüket, nem cselekedtek úgy velük, mint a császári postát kísérő katonákkal. Ezen alkalommal főként a császári postára leselkedtek. Valami kétszáznyolcvanezer forintot raboltak el a postakocsiról. Hiába vágta azokat a sok ulánus, a sok zsandár. A kirabolt postakocsi oldalra borítva hevert az országuton. A kísérő katonák véres holtteste iszonyu jelként sőtétlett a hóról. Fagyasztó szél tépázta az utszéli bokrokat. Sívóltott a főrgeteg. Szomorítóan zugott a puszta. A cifraszürös legények lovanyomát hóval takarta be a szélvész.

Ha feltesszük, hogy Törökország október elseje óta haderejének nagy részét mozgósította és fokozatosan mindig szélesebb rétegeket vont be a mobilizációba és október első felére gy millió koronával számítjuk a napi kiadást és ettől kezdve másfél millió koronával, akkor e hó végéig körülbelül nyolcvankét és fél millió koronát fordítottak a hadi célokra.

Szerbia október elején mindössze száznegyven millió dinár pénzkészlettel rendelkezett. Október 13-án a szkupstina 55 millió dirárt engedélyezett hadi célokra, egyidejűleg azonban törölte a júniusban megszavazott huszonegy milliós felszerelési hitelt. Minthogy naponta egy millió dinárba kerül a háboru e hó végéig körülbelül negyvennégy millió koronát adtak ki.

Bulgáriának a háboru kitörése előtt száznyolcvan millió frankja volt. A mozgósítás huszonöt millió frankba került és ha minden napra 1.2 millió frankot kell kiadni, akkor e hó végéig 52 millió frank kiadása volt az államnak.

Görögország ötvenhét millió felett rendelkezett. Naponta háromszázharminchéromezer koronát ad ki, ebből száznegyvenezer korona az élelmezés. Nem lehet tudni, hogy mennyi ideig lesz elég pénze, mert nincsenek adatok, hogy miibe kerülnek a csapatok tengeri szállítása. Körülbelül százezer koronára lehet becsülni ezt és ekkor husz millió koronát emésztett fel a háboru.

Montenegró mindent egybeszámítva naponta legfeljebb százezer koronát fordít a háborura. Ez az ország már október 8-án hadi állapotban volt; még 5 millió koronát adhatta ki. De miből?

Amint az elmondottakból látszik, pénzügyileg csak Bulgária volt elkészülve a hadjáratra.

Adózók figyelmébe.

A földadókataszter kiigazításáról és a földadó százalékanak megállapításáról szóló 1909. évi V. t. c. 6. §-a szerint a művelési ágakban beállott állandó jellegű változások a földadó kataszteri munkálatokba leendő bejegyzés végett 1910. június 1-től kezdődőleg mindenkor a változást követő 30 nap alatt az érdekeltektől a városi adóügyi osztály birtoknyilvántartási hivatalában (földszint, 5. sz.) bejelentendők.

Ezen bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez s az 1885. évi XXII. t. cz. 7. §-a alapján az 1883. évi XLIV. t. cz. 101. §-al meg szabott pénzbüntetést vonja maga után.

Felhívattak ennél fogva az érdekeltektől a városi adóügyi osztály birtoknyilvántartási hivatalában azonnali jelentésükre, hogy az 1913. év folyamán a földművelésükben állott állandó jellegű változásokot a fent jelzett hivatalban azonnal jelentésükre.

Megjegyeztetik, hogy csak állandó jellegű változások jelentendők be, mint pl.: új szőlőkültetés, erdősités, erdők kiirtása, legelők, rétek, vagy nádasok feltörése, termőterületeknek a tulajviszonyok folytán terméketlen területekkel való átnevezése stb. Ugarban hagyott területek változás tárgyát nem képezik.

Kétség esetén a fent jelzett hivatal ad felvilágosítást.

Debreczen, 1912. november hó 30.

Városi adóügyi osztály.

Az Odolial való szájpolás valóságos jótétemény. A szájbeli erjedési folyamatok, melyek a fogakat lassanként megromtják, biztosan megakadályozhatók és minden Odolöblítés után az egész szájban üdítő frissesség terjed el.

A közönség és a háboru

A „háborus“ törvényjavaslatok. A közönség és a pénzügyi helyzet.

A közvélemény fel van zaklatva. Hiába jönnek a békés kommunikék, a felzaklatott kedélyeket lecsillapítani alig lehet, épp oly kevéssé a háboru rémét eltávolítani. A monarchia súlyos helyzetben van. Háborut épp oly kevéssé akarnak a hivatalos mértékadó tényezők, mint a közvélemény. Ezer és egy okunk van, hogy irtózzunk a vér- és pénzéldozattól. A monarchia minden egyes esetében a béke mellett exponálta magát s bár fájó szívvel látta Törökország pusztulását, még sem kísérelte megakadályozni azon területek meghódítását, amelyekre Ausztria-Magyarország jogosan tartott igényt. Nem avatkozott bele mindaddig, amíg a diadalittas, lolytonosan hepciáskodó Szerbia egyenesen a Monarchia érdekeit támadta meg. A naposon megtámadta. Most már pipogyság számba ment volna, ha továbbra is hallgat. Nem hallgatott s Szerbián kívül szembe találtuk magunkat Oroszországgal, amely már javában mozgósítja csapatait.

Nehéz a helyzetünk, de nem reménytelen. Mi nem akarunk háborut, de ez nem jelenti, éppenséggel nem jelenti azt, hogy az érdekeinket fölládozzuk s megálázzuk önmagunkat, csak azért, hogy béke legyen. A béke csak úgy ér valamit, ha nem jár az érdekek fölládozásával és megaláztatással. Sem az egyik, sem a másik nem eshetik meg a monarchiával.

Hisszük és hirdetjük, hogy nem lesz háboru. Ma már nemcsak a legyőzöttnek jaji, hanem a győzőnek is. Sok-sok millióba kerül a háboru naponta is s egy állam sem meri kockára tenni vitális érdekeit. Ezért hisz-

szük, hogy sikerül a konfliktust békésen elintézni.

Komolyan itéljük meg a helyzetet, ennek dacára konstatáljuk, hogy aggodalomra nincsen ok. Még csak nyugtalankodásra sem. Igaz, hogy a képviselőház három olyan törvényjavaslatot tárgyal, amely szoros nexusban van magával a háborúval. Ámde ez még mindig mindig nem háború, az óvatosság a helyzet helyes mérlegelése kényszerített bennünket arra, hogy már most készüljünk arra, amit elkerülni akarunk.

A közönség kínos nyugtalankodását leginkább a pénzintézetek szinglik meg. Egyik debreczeni banknál megjelent egy balmazújvárosi asszony a betétje kiadását kérte. Ki is adták neki a 400 koronáját papírban, ámde 3 aranyat kért. Ez rávilágít a közönség télelmére, nyugtalankodására.

A mai háborus időköt lelkiismeretlen emberek fölhasználják arra, hogy a pénzintézetek betevői között mindentéle hamis híreket terjesszenek. Az üzleti élet ezen elfajulásával azonban, úgy Ausztriában, mint nálunk, hivatalos részről is azon megnyugtatóssal szolgáltak a közönség téjékoztatlan részének, hogy a takarékpénztári betétek minden körülmények között, tehát még háborus viszonyok között is, teljes biztonságban maradnak. A hágai konvenció szerint ugyanis egyetlen háboruban álló félnek sem lehet a takarékpénztár vagy bankok vagyonára kezét rátennie, még kevésbé fordulhat elő az, amit egyesek megtevesztésére hirdetnek, hogy az állam foglalja le a maga céljaira a betéteket. Szolgáljon ez telejs megnyugtatóssal mindazok részére, akik vagyoni érdekeiket okos higgadsággal szem előtt tartják, de egyttal figyelmeztetésül abban az irányban is, hogy az ily híresztelések terjesztőire szigorú büntetés vár.

Az utolsó huszonnégy óra nem változtatta meg a helyzet képét, bár diplomáciai körökben a nemzetközi helyzetet uralt feszültség némi csökkenését vélik kiérezni. Az európai hatalmaknak egyre jobban kidomborodó békés szándékai mellett különösen Oroszországnak s az oroszok békeszerető uralkodójának felfogása adhat reményt a békés kilátások erősödésére. Churchill tengerészeti miniszter is konstatálja beszédében, hogy a külügyi helyzet gondját türelmellel s jóakarattal el lehet úzni. E türelem és jóakarát monarchiánk részéről megvan. Elég tanujelét adtuk és adjuk és senki sem mondhatja, hogy a balkáni béke előmozdítását nem akarjuk. De hogy a láthatár teljesen kitisztuljon: nem egyedül rajtunk múlik.

Nyomtatvány.

Az „UJ DEBRECZEN” előfizetőit, barátait, olvasó közönségét tisztelettel kérjük, sziveskedjenek nyomtatványszükségletüket HOROVITZ ZSIGMOND nyomdájában beszerezni. A kiadónak Darabos-utca 7. sz. alatt levő házában kitűnően berendezett nyomdája van, amely mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelben, jutányos áron, gyorsan és pontosan elkészít. **Telefon: 412.**

Színház.

1912 december 2-án, hétfőn, A) bérletben

LENGYEL ZSIDÓ.

Dráma 3 felvonásban.

Személyek:

Mathis, gazdag korcsmáros — Zilahy Gyula.
Christián, csendőrmester — Lajthay Károly.
Valter, öreg polgár — Farkas Pál.
Henrik, időőr — Máthé Gyula.
A zsidó — Kemény Lajos.
Törvényszéki elnök — Székely Gyula.
Delejező — Pethő Pál.
Orvos — Szászhalmy György.
Jegyző — Kállay Károly.
Nickel, Mathis szolgája — Kiss Imre.
Irnok — Perényi Kálmán.
Catherine Mathis felesége — Uti Gizella.
Annie lánya — Vajda Ilonka.
Lois, szolgáló Mathisnál — Szalai Erzs.
Egy paraszt asszony — Kulini Karola.
Ügyész — Rózsa Jenő.

Szenes legény, szenes leány.

Operette 1 felvonásban.

Személyek:

Pier Karginul, szénáros — Kassay K.
Teréz Volberzeg, szénáros leány — Zilahyné.
Bidár, a rendőrbiztos titoknoka — Máthé Gy.
Tardivel — Farkas Pál.

Heti műsor:

Kedden: Limonádé ezredes, énekes vígjáték. B) bérlet.
Szerdén délután: Vasgyáros, színmű. Ifjúsági előadás. Bérletszűnet. — Este: Párisélet. operette. C) bérlet.
Csütörtökön: Hoffmann meséi, opera. A) bérlet.
Pénteken: Miniszterelnök, komédia. Ujdonság. B) bérlet.
Szombaton: Miniszterelnök, komédia. C) bérlet.
Vasárnap délután: Tengerész Kató, operett. Mérsékelt helyárrakkal. Bérletszűnet.
Vasárnap este: Miniszterelnök, komédia.

SZÍNHÁZI HIREK.

Ifjúsági előadás. Szerdén, folyó hó 4-ikén délután 3 órakor ifjúsági előadást rendez az igazgatóság, mely alkalommal Ohnet György elévülhetetlen, remek színműve, a «Vasgyáros» kerül színre. A főszerepeket Halasi Mariska, Kiss Mariska, Vajda Ilonka, Uti Gizella, Szilágyi Ernő, Pethő Pál, Kemény Lajos, L. Farkas Pál, Szászhalmy György játsszák. A helyérek rendkívül leszállítva lesznek és pedig 15 hely bárhol 70 fillér, állóhely 30 fillér. Karzat 20 fillér. Az intézeteket, kik az ifjúsági előadásokat testületileg szokták látogatni, felkéri az igazgatóság, hogy jöelöre sziveskedjenek gondoskodni, mert csakis azon esetben felelhet meg azon kívánságnak, hogy egy-egy intézet egy csoportban lehessen.

Miniszterelnök. Nagy Endre komédiája lesz a hét szenzációja. Az előadás iránt rendkívül nagy az érdeklődés, amit nem is lehet csodálni, mert minden újságot olvasó tudja, hogy Budapesten milyen óriási sikere volt a Nagy Endre darabjának. A darabban kitűnő szerepeket játszanak Szabó Gyula, Lajthay Károly, Szilágyi Ernő, Kiss Mariska, Vajda I., Uti Gizella, Máthé Gyula, L. Farkas Pál stb. Különben Nagy Endre darabjának minden kis szerepe elsőrangú.

A Jótékony nőegylet klasszikus délutánja.

Ilyenkor, a téli idő beálltával mindig nagyobb lesz a nyomor, nagyobb lesz az inség s igazán a leghumánusabb cselekedetet viszik végbe az azok az érző szívű, nemeslelkű emberek, kik nem hagyják nyomorultul elpusztulni a szerencsétlen, elhagyott, munkanélküli szegényeket, özvegyeket, árvákat, hanem pártfogásukba veszik őket és azon iparkodnak, hogy jótéteményekkel felszerítsák a nélkülözestől fakadt könnyeiket.

Ilyen nemes munkát végez a «Jótékony nőegylet» Debreczenben már évek óta. Tegnap délután is rendezett egy klasszikus délutánt, hogy jótéteményeivel minél több elhagyatott szegényt tegyen ideig-óráig megelegedetté...

Már délután 5 órakor előkelő közönség közönség töltötte meg zsufolásig a «Bika» disztermét és érdeklődéssel várta a műsor kezdetét. Az előadás színvonalát illetőleg nem is csalódott, mert a szereplők olyan magas, szinte művészi színvonalon álló játékokat nyújtottak hogy nékedvelőktől nem is vért volna olyat.

Az előadás sikerén Kemény Lajos, szintársulatunk kiváló tagja táradozott és igazán gyönyörű munkát végzett.

Az előadás Molière «Az urhatnám polgár» című vígjátékának néhány jelenetével kezdődött melyet Fráter Sándor, Irinyi Illy, Balogh Sándor és Madarász Alice adtak elő kiváló ügyességgel és routinnal.

Ezután Schiller Frigyes «Stuart Mária»-jának harmadik felvonását láttuk Bosznay Istvánné, Karay Sándorné, Major Kamilla, Hegedüs Albert, Szabó Károly és Baló Gyula előadásában. Különösen meglepett mindenkit Bosznay Istvánné igazán művészi színvonalon álló, gyönyörű játéka. Mintha csak egy kiváló színésznőtől láttuk volna Stuart Mária alakját.

A nagy taps lecsillapulta után Molière «Kenyekedők» című vígjátékát játszották el művészen többen.

A műsor fénypontja a «Coriolanus» pár jelenete volt, melyet Kovácsy Miklós, Szűcs Margit, Major Kamilla, Galánffy Gyurka, Szép Margit, Kovács Ernő, Sinka Gyula, Bodó Károly és Magay Imre adtak elő olyan művészi routinnal és rátermettséggel, mintha mindig a színpadon mozogtak volna.

Végül «A sylphidek»-et mutatták be Ernst Irénke, Liszt Nandika, Than Ilonka és Mandi, Kovács Ella, Becely Evike, Medgyaszay Ilonka és Gábor Vilma. Graciózsusan, bájjal lejtették a táncokat és igazán megérdemelték a felharsnó hatalmas tapsorkánt, melynek zugása mellett osztott szét a közönség.

A műsor után vacsora, azután pedig az ifjúság részvételével tánc következett, mely a legjobb hangulatban a késő hajnali órákig tartott a Bika kis éttermében.

J. J.

Modern és a legjobb
VILLAMOS
berendezések
rendelje meg
Földvári-nál
üzleti telefon 168 — gyári telefon 816.
Tanuló felvétetik.

A kocsis tragédiája.

Az esküdtstörői tárgyalás folytatása.

Annak a borzalmas, állati kegyetlenség-gel elkövetett gyilkosságnak az esküdtstörői tárgyalását, melyet még a múlt év december elsején követte el Balmazújvároson, ma folytatta az esküdtstörői bíróság. Az érdeklődő közönség ma is zsúfolásig megtöltötte a tárgyaló termet.

A tárgyalás délelőtti 9 órakor vette kezdetét. A Loncjegyzőkönyv felolvasása után az orvosszakértők mondták el szakvéleményüket. Majd a fegyverszakértők következtek. Ezeknek a véleménye után a védőügyvédek kérelme következett a védelem kiegészítése ügyében. A tarács erre visszavonult és a rövid szünet után csak annyiban járult hozzá a kérelemhez, hogy a Szabó István gazda előzetére vonatkozó iratokat felolvassa. Ezekből kitűnt, hogy még alig 16 éves korában mint fiatalokor bűnös lopás vétsége címén 1 hónapi fogházra volt ítélve.

Továbbá, mikor kérdezték tőle, hogy miért nem keresi az eltűnt kocsi, azt válaszolta:

— Azért, mert van Magyarországon 300 csendőr, ha azok nem tudják megtalálni, hát én miért keressem?

Elnök (Szabó István vádlottnak):

— Van valami megjegyzése?

— Nincs!

Az elnök ezután a bizonyítási eljárást befejezettnek jelenti ki és felolvassa az esküdtstörői intézőndő kérdéseket. A védőügyvédek kéri az ülés felfüggesztését addig, míg megfontolják ezeket. Az elnök átadja a kérdéseket és az ülést 5 percre felfüggeszti.

A szünet után Kardos Samu, az elsőrendű vádlott védője kijelenti, hogy indítványozza egy kiegészítő kérdés beiktatását az esküdtstörői intézőndő kérdésekhez. Az elnök felszólítja, hogy szövegezze ezt meg, de Kardos azt mondta, ő a törvény értelmében nem köteles ezt megtenni, ő ezt csak indítványozza.

Gáthy Bálint dr. kir. ügyész, a közbiztonsági képviselője előadja, hogy ő nem azt állítja, melyik fegyverrel lőtt rá Szabó István az eldózatra, hanem csak arra mutat rá, hogy a szegény kocsi koponyájában, inkább az agyvelőjében egy golyót találtak a boncolást eszközöző orvosok. Hogy milyen uton került ez a golyó oda, azzal nem törődik, hanem csak azzal, hogy ez ott volt.

A védőügyvédek rövid megjegyzései után Tóth Aurél tanácselnök kijelentette, hogy a bíróság meg fogja szövegezni végleg az esküdtstörői intézőndő kérdéseket és délután 1 órakor a tárgyalást felfüggesztette, melyet délután három órakor fognak tovább folytatni.

Most már csak a véd- és védbeszédre kerül a sor. Az ítélet előreláthatólag holnap, kedden hajnalban lesz meg.

HIREK.

— **Takarékbetétek és a háború.** A balkáni háború kitörése óta, különösen a nemzetiségi vidékeken működő pénztintézeteknél aggasztóan nő azon betevők száma, akik betéteiket felmondják. Ilyen módon több száz millió koronára menő betéteket vontak el a takarékpénztártól éppen olyan időben, amikor a hitel és tőke hiánya más okokból amúgy is nehéz helyzetbe hozza őket. A pénztintézetek országos egyesülése a nagyközönség megnyugtató véget kívánva fordult a vidéki hírlapok szerkesztősejéhez, kérve őket, hogy a közönséget felvilágosítsák afelől, hogy a takarékbetétek háború esetén sincsenek veszélyeztetve, sőt a hági konvenció értelmében még a győztes ellenfélnek sem áll jogában kezét a nép takarékbetéteire rátenni. E tárgyban egyébiránt az egyesülés igazgatója, Hantos Elemér dr. legközelebbi kérdést fog a képviselőházban előterjeszteni.

— **Orvos kerestetik.** A gáborjáni köri orvosi állásra ismét ki van hirdetve a pályázat, fizetés évi 1600 korona, négy ízben 31 évenként 200—200 korona fizetésemelkedés, 2 K tuváralány, mely már 1913 évre 400 K lesz, természetben lakás (5 szoba, mellékhelyiségek kerttel), esetleg 600 kor. személyi pótlék és a szokásos gyógydíjak. Pályázati határidő december hó 15. A berettyóújfalusi járás főszolgabírája a választást csak eedményes pályázat esetén tűzi ki.

— **Összeesett az utcán.** Ma délelőtt a Hatvan-u. 43. sz. ház előtt eszméletét veszítve összerogyott egy munkésemler. Amikor az előtelefonált mentők magához térítették, elmondta, hogy a neve Szebeni Mihály, 43 éves napszámos s szervezetének nagy gyengesége s a kimerültség okozta rosszulletét. A mentők a kórházba szállították, ahol a szegény munkást ápolás alá vették.

— **A tanítók egyévi önkéntessége.** A hivatalos lap a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a tanfelügyelőkhez intézett körrendeletét közli a tényleges katonai szolgálatra egyévi önkéntességi minőségben bevonuló, élésben levő tanítók illetményei és helyettesítési ügyében. A rendelet kimondja, hogy a tényleges szolgálatra bevonult tanító önkéntes szolgálatának egész éve alatt illetményeinek elvezetésében marad s az év a további fokozatos előléptetéseknél beszámíttatik. Helyettesítése költségeit, amelyek azonban 800 koronánál nagyobbak nem lehetnek, a tényleges szolgálatra bevonult tanító tartozik fizetni. Az állami tanító bevonulását a tanfelügyelő bejelenteni tartozik. Községi és társulati iskolai tanítók bevonulása esetén a helyettes kiküldése iránt a tanfelügyelő intézkedik, a hittelkezesi iskola tanítójának helyettesítése iránt pedig az illetékes egyházi hatóság intézkedik. Az 1912-iki véderőtörvény életbelépése előtt megnövelt vagy anyjakkal együttes háztartást vezető tanítókat a honvédelmi miniszter kérelmekre kivételesen póttartalékba helyezi.

— **Péter király — huszonöt évvel ezelőt.**

Péter szerb király huszonöt évvel ezelőt Párisban egy szerény kis padlásszobában lakott. Mint szegény trónkövetelő idegelt ott és akkor még Karagyorgyevics Péternek hívták. A Joffroy-utcai ház portása sem gondolta volna, hogy Péter urból még valamikor király lesz. A portás most mindenkinek mutogatja a padlásszobácskát, ahol a mostani szerb király király mint szegény magánzó tengődött. Aki egy kis borraalót nem sajnál, az még azt a bérleti szerződést is megláthatja, amely alá Karagyorgyevics Péter nevét aláírta. A «herceg» jelző itt el van hagyva. A beszédes portástól az is megtudható, hogy ezért a szegényes padlásszobáért, melyben Péter király több évig lakott, óriási bérösszeget, hétszázötven frankot fizetett évente. Amerikai látogatók csinos összegeket ajánlottak már fel ezért a bérleti szerződésért, a portás azonban nem akarja az értékes dokumentumot kezéből kiadni, amely borraalók képében tekintélyes jövedelmet biztosít neki. A ház nem a legelkelőbb negyedben van, ami abból is következtethető, hogy Péter királynak ott két apache-ai kalandja volt.

— **Halálozás.** Tegnap és ma délelőtt a következő haláleseteket jelentették az anyakönyvi hivatalnak: Reizmann Imre izr. 1 hónapos, Terbesi Péter gkath. 62 éves, Zih Juliánna ref. 9 éves, Barcza József rk. 52 éves, Bakos Károly ref. 20 éves, P. Nagy Margit ref. 2 hónapos, özv. Schneider Vinczéné rk. 78 éves, Császai Sándor ref. 3 hónapos, Szilágyi Mihály ref. 61 éves, Máthé Bálintné ref. 65 éves, Szabó Imréné ref. 51 éves.

— **Okvetlen hallgassa meg!** A Nemzeti évházban, a vasuti átómással szemben külföldön született Matyó Péter, tenor, zene-karát magyar nyelvű és táncos ö közreműködése mellett ma és minden este hang-észenyészik. Beéptéj ni cs

Legujabb.

Saját tudósítónktól.

Szerbia enged.

Belgrádból jelentik: Mértékadó szerb körökben az a felfogás kezd utat törni, hogy tekintettel a nagyhatalmaknak az albán kérdésben való állásfoglalásukra a Szerbia által eredetileg elfoglalt álláspont nem látszik többé opportunusnak, hogy tehát Szerbiának érdeke ebben a kérdésben az, hogy lényegesen engedjen.

Conrad Bécsben.

Bécsből jelentik: Báró Hötzenendorfi Conrad gyalogsági tábornok, hadsereg-felügyelő, ma este Bécsbe érkezett.

Török bolgár béke.

Konstantinápolyból jelentik: Megerősítik hivatalosan is a békekötést. Ezek szerint a török és a bolgár delegátusok Bagcsoköiben megegyeztek a fegyverszünet dolgában s a következő békefeltételeket állapították meg:

Dinápoly Törökország birtokában marad. Törökország belép a Balkán-szövetségbe. Albánia autonómiát kap a Balkán-államok garanciája mellett.

A meghódított területeken élő muzulmánoknak kiváltságokat fognak adni.

Szerbia álláspontja.

Belgrádból jelentik: Mértékadó szerb körökben az a felfogás kezd utat törni, hogy tekintettel a nagyhatalmaknak az albán kérdésben való állásfoglalásával, a Szerbia által eredetileg elfoglalt álláspont nem látszik többé opportunusnak, hogy tehát Szerbiának érdeke ebben a kérdésben az, hogy lényegesen engedjen.

Debreceni krónika.

Fogházás. — Borus szerelem. — Egy zsurról.

Egy debreczeni szegény utazó egy faluban járt, ahol az a kalamitás érte, hogy rettenetesen megfájult a foga.

Kinjában elment a falusi borbélyhoz, aki fogakat is huz.

— Mennyiért huz fogat? — kérdezte az utazó.

— Egy koronáért.

— Foganként? Óránként? Vagy kilométerenként?

Két öreg kisasszony beszélgetéséből leste el ezt a kis vidám epizódot valaki.

Azt mondja az egyik:

— Tudja lelkem, én most már teljesen az apróhirdetésekre bízom magamat.

— Hagyja el lelkem — feleli a másik — én már azt is megpróbáltam. Hirdettem egy lapban, kaptam is rá feleletet, levelezni kezdtünk, aztán elküldtem az arcképemet, tudja, amelyiken le vagyok véve a kis kutyámmal és képzelje, mit válaszolt...

— Mit?

— Hogy mennyiért adom el neki a kutyámat.

Egy zsurról került ki a következő adat:

Egy kedves hölgy beszélget egy orvossal:

— Ah, doktor ur, szegény férjem nagyon beteg. Legutóbb a vacsoránknál szerencsétlenül jért. Tudja kérem, tizenhárom ültünk az asztalnál és hogy tizennégyen le-
gyünk, szegény férjem keltő helyett evett és most rettenetes gyomorfájással ágyban fekszik.

CSARNOK

A fiu.

Regény.

(10)

— Kérem, kisasszony, ne igyekezzék tervemről lebeszélni, csak ha annak kivitele egyáltalán lehetetlen. Nem nagyon férfias hivatás nygán, a melynek magamat pár hóig, tán egy egész évig szentelni akarom; de mégis oly hivatás a melyhez kedvel, szeretettel fogok hozzá. Ha ön előre elveszi tőle kedvemet, akkor nem tudom, hogyan boldogulok. Szándékom a legjobb, fáradságtól visszariadni nem fogok: meglátja, kisasszony, a dolog sikerül.

A tanítónő mosolyogva hallgatta a tábornok szavait. Szinte megilletődött, a mint a harcok e bátor, erőteljes férfiában ily gyöngéd, majd nem nőies érzelmeket fedezett fel.

— Hiszen nem teljesen lehetetlen, viszonzó gondolatokba merülve, de nem is tudja, minő nehéz munkát vállal magára; azonkívül a dolog nemcsak nehéz, de furcsa is.

A tábornok hálás tekintettel köszönte meg e szavakat, még közelebb húzta székét és most már teljes bizalommal folytató:

— Most jön azonban a fődolog. Ön bár még fiatal, de eszes leány, ki meg fog taníthatni, hogy miként kell gyermeket felnevelni; vagy ha ezt nem tudja is, legalább képes leszen megmondani, hol kapok jó tanácsot. Ön okos leány, akivel lehet beszélni. Nos tehát, az asszonyféle mindig többet ér, mint mi, férfiak, azok mindig tudnak tanácsolni, segíteni. Ezért is jutott mindjárt korán

reggel eszembe, hogy öntől fogok tanácsot kérni. Most tehát rajta! tanácsoljon, ha tud.

— Ha tudok-e? — szölt Mari kisasszony önérzettel — és még hogyan! Jobbhoz nem is fordulhatott volna. Már mint tizenkét éves leánya, egymagam neveltem legfiatalabb öcsémet Anyám folyton betegeskedett, dajkát tartani pedig nem állt módunkban. Csak látta volna, mint nevelkedett az a fiu az én felügyeiletem alatt, minő okos, erős és egészséges lett.

A tábornok örömeiben felugrott ültéből e szavak hallatára.

— Kisasszony — szölt — attól félek, hogy ismét megharagszik, különben biz' isten rögtön megölelném. Tervem tehát kivihető! Vagy csak nem hiszi, hogy amire ön, mint tizenkét éves gyermek képes volt, arra két komoly vén legény ne lenne képes?

— Csak ne legyen elhiit, tábornok ur; mert ha azt hiszi, hogy az, amihez most fog, époly könnyű, mint a hadsereg vezénylése, akkor nagyon csalódik. Most azonban, ugy hiszem, mégis idején lenne, ha a kicsi után néznék.

Bementek a szobába, ahol Miska az első csecsemőt őrizte. Mari könnyen megmagyarázható kíváncsisággal sietett a gyermekhez, óvatosan lehozta a katonaköpenyeg-t, mellyel Miska uj urát betakarta, ennek arcáról és szoretettel és gondoskodással tekintett az eléje nevető, egészséges azcu fiura.

Saját arca e szemle alatt az anyai gondosság kifejezését ölté magára, mely nem kis mérvben lepte meg a tábornokot és nyerte meg tetszését. A tábornok teljes életében vajmi keveset érintkezett a gyengébb uemmel; különben bizonyára nem lepte volna meg a változás, melyet Mari arcán észrevett. Élete huszonkettedik évében ily idős voit Mari — minden leánynak arcában felfedezhető alkalmadtán e szelid any i kifejezés; de még fiatalabb leányoknál, sőt egész kicsi leánykák-

nál is megtalálhatjuk azt néha-néha. Az anyai érzés sejtelve nagyon korán ébred fel a női nemnél és többnyire már azon modorban nyilvánul, melylyel a kisleánykák bábuiknál az anya szerepét játszik De legszebben nyilatkozik. ha élő bábukkal, csecsemőkkel foglalkoznak.

— Milyen aranyos, kedves kis baba, szölt Mari sugárzó arccal, miután a gyermeket egy ideig szemlélte; csak hogy egy kicsit rosszul néz ki. No csak várj, kicsikém, majd kthizlalunk; öröm lesz rád nézni.

A kicsike mintha érezné védangyala jelenlétét, álmában felnyitotta pici szájacskáját

— Hisz ez a gyermek éhes, szölt Mari rögtön, hogy tájja a száját! Szegény gyermek! Kapsz mindjárt. Tábornok ur, van a kicsikének reggelije?

— Természetes, hogy van. És a megfelelő kézmozdulattal odaszölt inasához:

— Miska!

Miska azonnal előhozta a tejszínes poharat és a kis ezüst kanalat. A tábornok kivette mindkettőt kezéből és a gyermekhez lépett, hogy szokás szerint megetesse.

Folytatjuk.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gözmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be.

Alapított 1901-ben.

Horovitz Zsigmond

két szedőgép és villamos erőre berendezett

könyv- és műnyomdája

DEBRECZEN, Darabos-u. 7.

Telefon 412.

Telefon 412.

Készít a legrövidebb idő alatt és legjutányosabb árban mindenféle nyomtatványt.

NÉVJEGYEK, Eljegyzési, Esketési és Báli meghívók elismert legjutányosabb árban.

„UJ DEBRECZEN“

politikai napilap kiadóhivatala.

Telefon interurban 412.

NYILT-TÉR
Serravallo's

Vasas Kina-bor.

Kitüntetve 1906. évi bécsi Hygienikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erőltető-szer gyengélkedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító szer.

7000-nél több orvosi ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLO cs. kir. udvari szállító
Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszertárakban 1/2 L. üvegekben 2:60, Korona 1 L. üvegekben 4:80 K.

Számlalenszor bevált

A nagy egység
MATTONI-FELE
GIESSHÜBLER
SAVANYUVIZ
bágyhomoknál és
bágykórúknál,
mint a bágyavál
megkötő szer.

25000 óra

1 db kor. 2:50.

Legújabb párizsi fazon, 36 óráig pontosan jár, aranyozva, 18 karátos aranyból, 3 évi jótállással csak kor. 250, 2 óra kor. 480, 5 óra kor. 1130. Egy legújabb fazonu párizsi aranyozott láncz 50 fillér, - láncz kor. 125.

Koczkázat kizárva. Nem tetszőért a pénz vissza.

Utánvét mellett szállít az óra áruháza:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ausztria) Dietelsgasse 57-882.

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 HP.

Magasnyomású nyersolajmotorok :: erőig ::

legelőbb és legmegbízhatóbb üzemeltetők. Üzemeltetésük egyszerű és könnyű. Állandóan zavartalan üzemelnek. Pénzügyi felügyelet nélkül. Egyszerű kezelési és szakszerű üzemeltetés.

Bachrich és Társa

betéttársaság motorgyári fióktelara
Budapest, VI, Váci-körút 39/00

Ludaser János

női, pipere csipke és rövidáru üzlete (Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyol, harisnya és

párizsi ujdonságokban.

Uj! 1912 év szenzációja! Uj!
D. R. G. M. No. 526081.

Uj évi vicoz-kártyák

még eddig nem létezett dolgok, minden kártya egy ujdonság! Felülmulhatatlan humoros és szenzációs, minden legkisebb küldemény is jól szortirozva, minden kártya borítékban.

Mi vagyunk az egyedárusítók!

Képviselek minden vidékről felvételnek.

75 fillér beküldése mellett 10 eredeti minta

25 drb 1— kor.

Habighorst & Co.

50 drb 1:75 kor.

Bochum 1. W. postafiók 49.

100 drb 3— kor.

Utánvétellel 40 fillérrel több.

Fizetés gyanánt levélbélyegeket is elfogad.

Apró hirdetések.

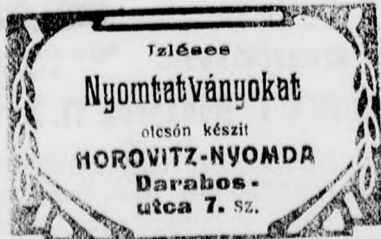
Levélbélyegeken is lehet az apró hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fönntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad fölvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetéseket kívánatra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszeres legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órás és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott órajavítások legolcsóbban eszközöltenek.

Diszes kirakatállvány teljes felszereléssel eladó. Megtekinthető Falk kefégyár városi üzletében Széchenyi-utca 1.

Makulatura papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhív, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VÉRTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós borszesz nevezetesen, mint a fájdalomcsillapító bedörzsöléseszköz, csiszvány, csusz és a megkülönböztető jelvényei legismertebb népszerű.

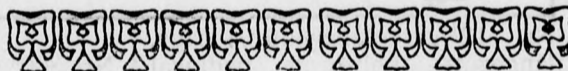
Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökerekes gondozásért és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvétellel teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R-T. FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Ca telnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3—6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2—3 gyorshajó-összeköttetés

Fiume-Ravenna hetenként 1 járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapesti felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, Ugyancsak Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb. stb.

A gőzhajók minden kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi menetjegyiroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái

Lapkihordó asszonyok lapunk kiadóhivatalában felvétetnek.

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴ Foglalkozik az összes bankügyletekkel
 bank és váltóüzlete
 Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
 TELEFON 416. szám.

Hirdetések
 jutányos áron felvételnek
 a kiadóhivatalban.

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Es a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, aki asztma, tüdő- és égető tuberkulózis, tüdőcsucshurut, tüdővész, makacs köhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség gyöőr s eddig nem talált orvoslást. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk teljesen ingyen egy könyvet képekkel Guttman dr. orvostól a Finson-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot kitűnő diétikus teáinkból. Ezek magasztalják, akik eddig használták. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő diétikumot **tüdőbaj** (tüdővész), asztma, krónikus gége- és gégehurut ellen rendeltek és magasztalták. A tea nem tikos szer, Lisber-féle növényekből készül, a melyeket császári rendeletre szabadforgalomba bocsátottak. Ara olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden betegnek minden riakó nélkül alkalmat adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegsége felől mindenkit fölvilágosíthassunk, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag teával teljesen ingyen és bérmentesen. Tessék levelezőlapot írni Pahlmann & Co címre Berlin, 901. Hängelstrasse 25.

! Kitűnő hangszerek! !

legolcsóbb árak mellett és kifogástalan kivitelben

	<p>Minden harmonikához egy díjtalan önmegtanulási iskola van csatolva.</p>	
---	--	--

Jo harmonikák:
 Nr. 300³/₄, 10 billentyű, 2 regiszter, 28 hang, nagyság 24x12 cm. K 5 —
 — Nr. 654³/₄, 8 billentyű, 1 regiszter, 24 hang, nagyság 28x14 cm, K 5 40. — Nr. 305⁵/₄ 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 26x14 cm. K 6 40. — Nr. 663³/₄ 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 31x15 cm. K 8 —. — Nr. 686²/₂ 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 28x16 cm. — K 9 50.
Jobb harmonikák:
 K 11 —, 12 —, 14 —, 16 50, 19 —, 21 — és feljebb.

Nagy választék zenehangszerekben főkatalógusomban — Nincs riziko, kicsérelés megengedve, vagy pénz vissza Szétküldés utánvétellel vagy előrefizetés mellett. Az elismert versenyképes világcég:

Hanns Konrad
 cs. és kir. udv. szállító hangszeráru szétküldési áruházából
BRÜX, Nr. 2136. (Csehország). — Gazdagon illusztrált árjegyzéket, amely 4000 ábrát tartalmaz, kérésre ingyen és bérmentve kaphatja meg mindenki.

Küldés utánvétellel, vagy előrefizetés mellett!
Nincs kockázat! Kicsérelés megengedve, vagy pénzi vissza

Betegápolás.

Az összes gyógykezelési eszközök, haskötők, gummi-görcsér-harisnyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis
FISCHER PÉTER ÉS TÁRSA Részv.-Társ. cégénél
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám sorszám-
 hetők be. Most jelent meg legújabb képes árjegyzéket ki-
 vásárra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

"U.K." TEAS
 ANGOL KIRÁLYI UDVARI TEA
 AZ UNITED KINGDOM
 TEA COMPANY LONDON
A VILÁG LEGJOBB TEÁI!

Főraktár:
CSANAK JÓZSEF cégénél.

OH JAJ! KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

EGGER Mellpasztillái
 az étvágyat nem romlíják és kitűnő ízűek.
 Próbadebox 50 Ft.
 Doboz 1 és 2 K.

Kapható gyógytárakban és drogeriákban.
 Fő- és szétküldési raktár: Dr. EGGER LŐRÉ és EGGER I. Budapest, VI. Révai-u. 12.
 Kapható Debreczenben: Arányi Árpád, Batári Imre, Grósz Nagy Ferencz, Harsányi Lajos, Kóczián Dezso, Kovács L. Nándor, Kubek Sándor, Mihálovits Jenő, Reichard Sándor, Sággy Ferencz, Steiner Manó, Tóth Béla gyógyszerárakban, Jósza és Jóna Központi drogeriákban

ÉLJEN!

Vezérképviselő

egy nagyobb gyár részére azonnali belépésre kerestetik. Szorgalmas és intelligens uriember, aki jó bizonyítványokkal igazolni tudja, hogy üzletszerzésben eddig is kiváló eredményeket ért el,

magas jutalékkal
 felvétetik. Ajánlatok német nyelven küldendők: „O. 5818.” Haasenstein Vogler A.-G. Wien I. címre.

Nyomatott Horovitz Zsimón könyvnyomdájában, Debreczen-Daróc-utca 7. Typographi szeptemberen szedve.